

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGÓ, 290
TELÈFON 23994

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17
TELÈFON 19937

BIBLIOTECA
DE BARCELONA

CINQUANTA CÈNTIMS

Josep Corcella

"ELS VALENTS"

-No, Deixeu-me! Quan un no vol, dos no es barallen!

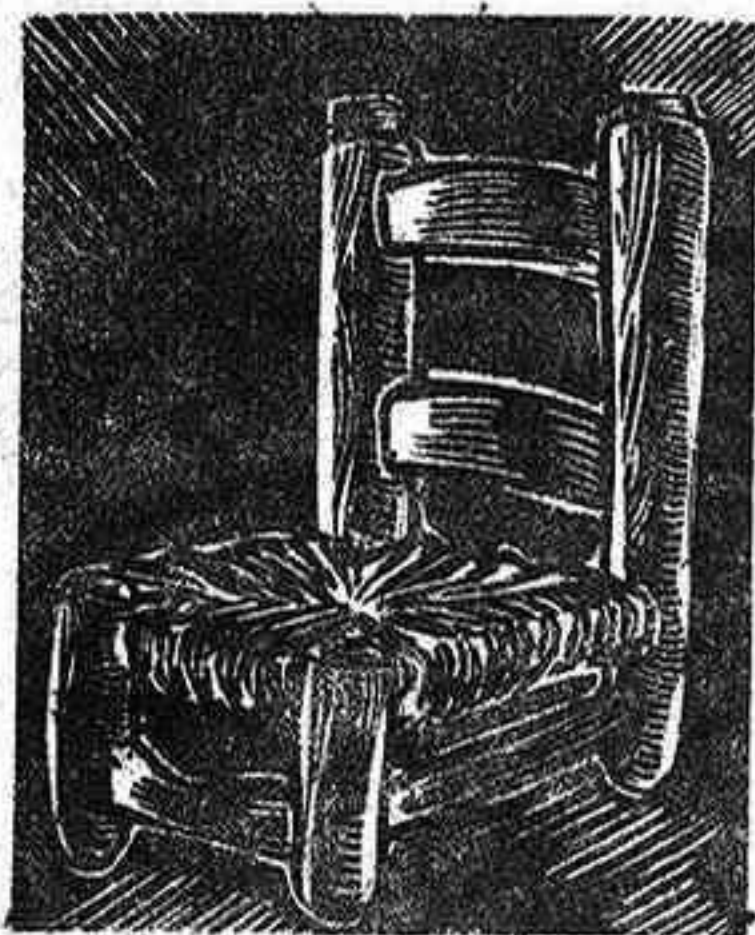
Notícies *me* fan riure

SENSIBLES, PER A QUI?

«La Hoja Oficial del Lunes», del dilluns 30 de maig, portava com a primer títol, a primera pàgina, el següent:

«En los frentes de Levante y Andalucía el Ejército republicano conquista diversas posiciones y causa al enemigo sensibles bajas.»

Vàrem cercar tot el número. Ens pensàvem que publicava l'esquella, però no hi era. Se n'havien descuidat.

QUI PEGA PRIMER, PEGA DOS COPS.

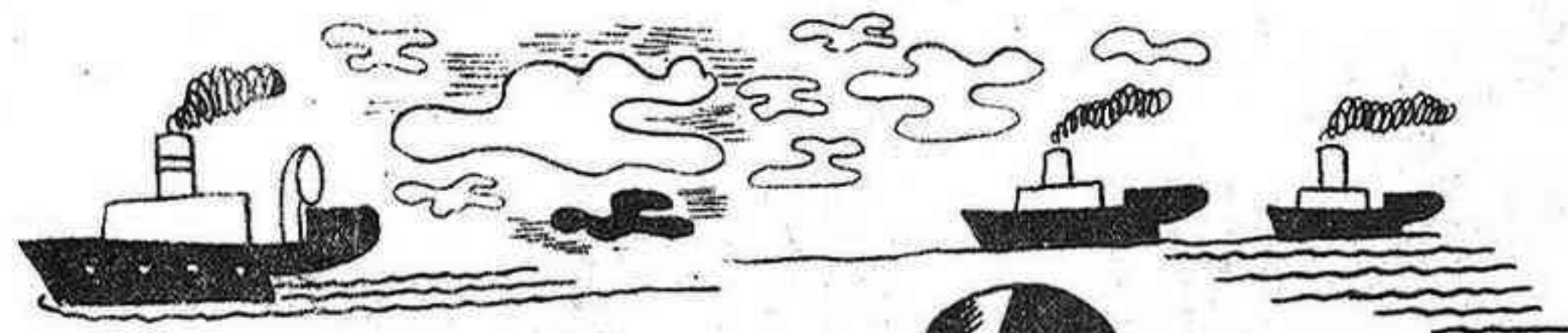
En el número del dia 1 d'aquest mes de «La Publicitat» s'hi publicà un fulletó sobre les maniobres nazis en el món, que acabava amb la fracassada rebel·lió dels integralistes brasilers. La ressenya de la lluita, treta dels telegrames, era feta en un estil viu, d'home que ha vist les coses a través del paper de diari francès. Sembla que el tinent de navili Haselmann intentà apoderar-se del Palau Presidencial, i aleshores es trobà que solament una part de la guarnició es passà al seu costat. I aleshores ve el bo.

«Amb tot, el president Vargas i la seva filla sortiren al balcó en sonar els primers trets. Vargas es defensava personalment a cops de revòlver.»

I més avall, quan ja la cosa era guanyada:

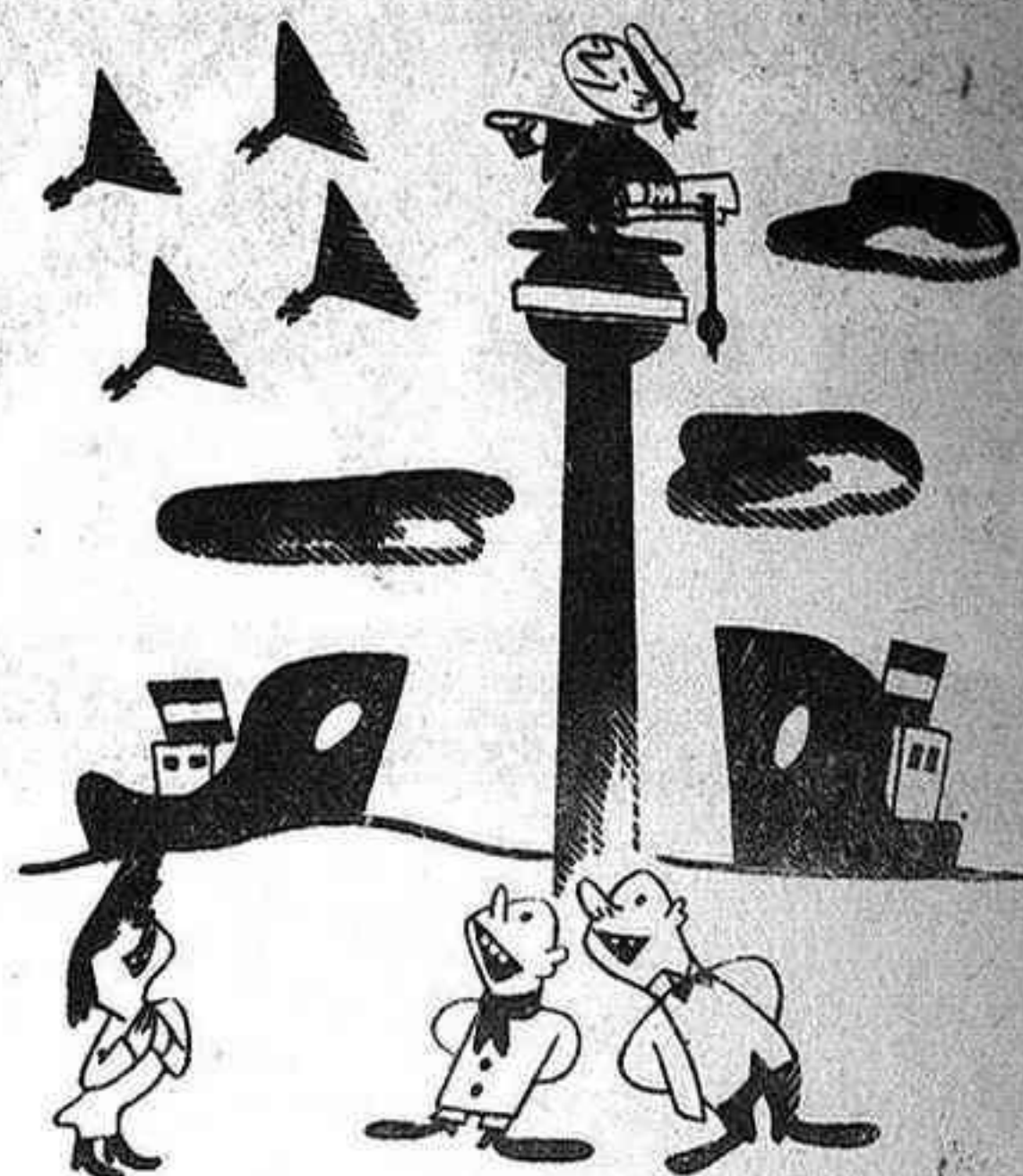
«El President, ja refet del cop, començà a donar cops de telèfon.»

La lluita, com es veu, fou acarnissada. Hom s'imagina el President Vargas dalt d'un balcó, contestant els trets dels de baix amb cops de revòlver donats des de dalt, segurament amb el revòlver lligat amb un cordill i, després de rebre'n un ell —de cop— refer-se, agafar el telèfon i seguir defensant-se també a cops! De totes maneres, la cosa es comprèn, tractant-se d'un intent de cop d'Estat.

—Comitè; si em vols retirar, m'has de posar pis!

COM ES TRANQUILITZA LA GENT

A BARCELONA

—Són dels nostres!

A TOKIO

—Són dels altres!

L'economia dirigida, aplicada al dirigible

Berlín, 7.—En les altes esferes hi ha una preocupació intensíssima degut a que ningú no sap amb què inflaran el «Zeppelin» en els seus pròxims vols transatlàntics. Fracassades les gestions per a l'obtenció de gas hèlium als Estats Units, ara els dirigents de l'aviació nazi han donat ordres als tècnics que treballin dia i nit fins al punt de trobar el succedani de l'hèlium.

Hi ha qui proposa inflar el dirigible amb fum d'estampa. Altres, creuen que el millor seria lligar-lo d'una corda i que una brigada de S. A. l'arrossegui des de terra. La dificultat consisteix a travessar el mar. L'inconvenient es podria obviar anant, prèviament, a emplenar l'Atlàntic de terra, o bé buidar-lo d'aigua.

El doctor Eckener, més realista, ha proposat al ministre de l'Aire deixar-se de dirigibles i fer el viatge a Amèrica simplement a peu. A part que es tractaria d'una gesta esportiva important, de passada es podria fer la propaganda d'alguna fàbrica d'esparidenyes.

EL CONGRES EUCARISTIC
—Què, No vas a Budapest?

EDITORIAL

Macarrons i altra gent de mal viure

El Comitè o el Subcomitè de Londres, ressuscitat per Mussolini «a su imatge y semejança», semblava que amava a menjar-se el món.

Tothom esperava que en la darrera reunió celebrada dijous 2 de juny el «tinglado» de la «no intervenció» donaria el do de pit.

Però el pit el té oburat per la pretensió anglesa d'escanyar els republicans espanyols tancant la frontera francesa abans d'haver assolit un control marítim que impedeixi l'arribada als ports insurrectes de macarrons, i altra gent de mala vida, anomenada vulgarment «voluntaris».

El delegat soviètic, que ja havia votat en contra de la unitat totalitària a favor del pacte anglès, que esdevé ara anglofrancès, ha reincidit a posar de manifest que no pot adherir-se a una injustícia tan palesa i tan humillant.

Però encara hi ha quelcom més.

Els diaris anglesos anuncien l'arribada constant, a Màlaga, de vaixells italians carregats de macarrons i altre material de guerra.

I els delegats totalitaris del Subcomitè demanen almona a fi que els assassins voluntaris que han portat a Espanya a sembrar l'aire líquid sobre el cap de les dones i

els infants siguin en tot cas repatriats a expenses de les persones decents del món.

Les pseudopotències democràtiques varen deixar-se dir si farien amar endavant el projecte de retirada contra l'opinió de Rússia; i Mussolini, per contrapesar aquesta claudicació, diuen que digué que si Rússia no accedia, tornaria a trametre a Franco nous reforços «substancials».

Total: el Subcomitè ha hagut de fer allò que ve fent fa dos anys.

Es reuní i acordà tornar-se a reunir.

Això és treballar per la pau; i tota altra cosa són ganes de fer soroll.

Franco està preocupadíssim

Després de l'absència de Yagüe, l'absència dels falangistes de Pamplona

La absentisme s'apodera del camp facciós: Caldrà aplicar la Llei de Reforma Agrària?

Salamanca. — Per tal de comprovar la certesa de l'evasió dels presos de Pamplona, ahir visità el general Franco una comissió de periodistes uniformats, com s'estila ara a Alemanya, és a dir, a Espanya.

Els reporters trobarem el general fonamentament preocupat pels problemes de la governació del país, i ho digué així mateix:

—Como pueden ustedes ver, estoy profundamente preocupado por los problemas de la gobernación del país. Ya se habrán fijado ustedes en mi ceño arrugado y en la mano que tengo en la frente. ¿Se han fijado ustedes?

—Sí, Excelencia.

—Ah, creía que no se habían fijado.

—Som reporters.

—Ah, ya, no me había fijado.

—I quins són aquests greus problemes?

—Todo son problemas y todos los problemas son graves. Ganaremos la guerra.

—Ah, sí? Mira que tal.

—Sí; pero ahí está el problema: que ganaremos la guerra yo, los italianos y los alemanes. Los españoles la perderán y no les gusta.

—I això?

—Esto es lo que digo yo. Yo, con los italianos y los alemanes venceremos a los rusos de Barcelona. ¿Por qué, pues, no han de estar contentos los españoles de la España nacionalista, aunque ellos pierdan? Pues no, señor; ahora se empeñan en decir que los rusos de Barcelona son españoles y que nuestros hermanos alemanes e italianos son alemanes e italianos. ¡Habrás visto! ¿No lo digo yo, Franco, Franco, Franco? Ya ven. Ya ven ustedes si es problema. Pues aún hay otros. Figúrense ustedes que si no teníamos bastante con un Ausente, ahora todo el mundo se ausenta. Después de José Antonio, el Ausente núm. 1, ahora se ausenta Yagüe.

—I Cabanellas.

—No; Cabanellas no se ha ausentado; la ha diñao. Y después de Yagüe, ya ven; en Pamplona los falangistas se me ausentan en masa del castillo de San Cristóbal. Y lo peor es que se ausentan con los republicanos.

—Així, els republicans també son ausentes?

—¿Quién ha dicho esto? Los republicanos son rojos rusos; ya les arreglaremos las cuen-

tas; pero esto es harina de otro costal. El de los ausentes me preocupa más porque plantea el problema del ausentismo en el campo nacionalista. Nada, señores, que tendremos que hacer una ley de reforma agraria.

—I els altres, els rojos republicans?

—Eso es cuestión de Severiano. Si estaban presos, como podían aplicarse los beneficios de la ley de fugas? Era preciso soltarlos. Pero los desagradecidos se la aplicaron a los guardicamés y salieron pitando con las armas. Pero ya ven ustedes: ha sido una victoria para nosotros. Les hemos hecho huir y ahora se van para la frontera francesa. Allá ellos, que ya son extranjeros como republicanos que son. Pero ¡los falangistas! Los falangistas, que protestaban porque hay demasiados extranjeros en España, ¡se van a Francia, donde todo el mundo lo es! Ya les digo, señores, que la gobernación del país lleva aparejados múltiples y variados, si que también graves, problemas. Permítanme que adopte una actitud meditabunda.

I posant-se una mà al pit i una a l'esquena, com Napoleó, dos més a les caderes, com Mussolini; una a la barba, com el «Penseur» de Rodin i una altra al front, com Hitler, començà de passejar-se amunt i avall del despatx. Els periodistes ens retirarem de puntetes.

El testament

Ha estat trobat a la presó de Saragossa el següent document:

«Con el pie en el gatillo del arma suicida que me ha dado un desconocido en la cárcel de Zaragoza, y pronto a ausentarse de este mundo para ir a recibir órdenes de nuestro Ausente, que allí es presente, y diciendo Presente y Adelante, con mi mejor voz de mando, alta la frente, serena la mirada, con la camisa sucia y de cara al poco sol que entra por las rejas de mi calabozo, en perfecto estado de salud y en posesión de todas mis facultades, expreso en este papel, que mis herederos encontrarán bajo la loseta que hare seis a mano derecha entrando en la celda, después de haber marcado tres pasos de frente, un cuarto de vuelta a la derecha, mar!, dos pasitos más y contar las seis losetas, expreso, digo, en este papel de tal guisa escondido, mis últimas voluntades para que sean puntualmente obedecidas como corresponde a órdenes dadas por un bizarro general con mando en el glorioso Ejército español.

Por la presente, y hasta nueva orden, será dada con toda oportunidad, relevo a mis fuerzas españolas de Marruecos de toda obediencia que les fuere exigida por ese mequetrefe de Franco, vendido a Italia y a Alemania.

Una vez mis queridos morenitos libres de compromiso, quedarán autorizados para seguir su gloriosa actuación en campos y poblades rojos, pero por cuenta propia y siempre con los ojos y lo que se les puestas en el glorioso porvenir de la raza hispana.

fuerzan españolas de Marruecos de toda obediencia que les fuere erigida por ese mequetrefe de Franco, vendido a Italia y a Alemania.

Una vez mis queridos morenitos libres de compromiso, quedarán autorizados para seguir su gloriosa actuación en campos y poblados rojos, pero por cuenta propia y siempre con los ojos y lo que sea puestos en el glorioso porvenir de la raza hispana.

Dejo a los camaradas de Falange, al pronunciar yo la solemne fórmula «ahí queda eso», el honor de continuar el profanado mandato de nuestro gran Ausente (Presente!) y construir la España Imperial con la misma rapidez que esos hijos de perra catalanes construyeron el templo de la Sagrada Familia.

A nuestra gloriosa divisa, divisa nacional, nada de divisas extranjeras, si no son en oro, de «Arriba España», agrego con mi último suspiro y mi último puro un grito de rebeldía: «Antes rojos —si no son catalanes, natura— que italianos». Los buenos falangistas, las camisas viejas chipén, suprimirán, pues, de su plato único de guerra los macarrones italianos, a menos que estén vivos, y emprenderán, si pueden, la Guerra de la Independencia contra los invasores. A ello les ayudarán mis moros huérfanos de mí, con los que, en pago de su abnegación y desinterés, se hará la vista gorda.

Nuestra Guerra de la Independencia, la tercera, porque la segunda la hacen los rojos, ha de ser la más gloriosa de todas. Recordad las jornadas de Badajoz, Talavera y Toledo; digo, olvidadlas, y sus y a ellos. Nuestras viejas camisas contra la camisa imperio del traidor Franco, dos veces traidor porque con nos-

otros traicionó a la República y después nos traicionó a nosotros. Traicionémosle, pues a él, porque quien, traicionado, traiciona al traidor, con el cual traicionó, vuelve al sitio de donde salió. Y viva la madre que nos parió, eso es.

Yo me voy, amargado y suicidado, pero vosotros quedáis para luchar por el pan y por los castizos toros. Luchad, luchad, pues, por una España española al grito de «¡Sus y a ellos!» y al de «Santiago y cierra España». Bueno, este segundo no, porque tiraba contra los españolísimos moritos que han de ayudarnos a echar a esa purria extranjera convidada por Franco al banquete y que se nos lleva los cubiertos y la vajilla.

Bueno; pues ya sabéis lo que piensa este moribundo; antes rojos que italianos, y que dispensen lo de Badajoz, que no había mala intercepción en ello; fué un error debido a los pocos años de rebelión. En fin: voy a espirar o expirar, que de ambos modos puedo espresarme o expresarme, y como dijo el otro: ¡adiós, muchachos, compañeros de mi vida, farra corrida de aquellos tiempos!

Dentro de breves segundos, desde lo alto de la eternidad, otro ausente os contemplará. Hacedos dignos de nuestra ausencia, y gritad conmigo en voz baja para que no os enchiquerem:

¡Viva España con honra, con pan, con libertad y sin invasores! ¡Mueran Franco, Hitler y Mussolini! ¡Antes moros; digo, rojos, que italianos!

Vuestro general,

YAGÜE

!!!PUUUM!!!

El tret.»

—Tiene usted un "Cedillo"? Es pa encender el petrolio y veremos si somos valientes

Obituari

Correu,

correu,

ninetes...

Ha mort Burro Fleta, que, com és sabut, negava el nom del seu pare, tot i essent el que més li esqueia, puix que es tracta d'un ase integral. El bon home del seu pare, que no tenia altre desmèrit que l'haver-lo engendrat en una hora «tonta», sabia el que feia en traspasar-li el seu cognom. Ell pensava d'altra manera, perquè la seva migrada intel·ligència no li permetia veure més enllà del nas.

Si mai no s'havia estat de tirar gultzes i sobretot, de bramar, des del juliol del 1936 fins a l'hora de la mort, féu el ruc tant com pegué; sense que li calgués esforçar-se, puix que per a ell era la cosa més natural del món.

Un cop mort, també ha quedat natural. Més del compte, ja que, segons se'n assegura, han hagut de fer-li un taüt de forma irregular, per mor de les orelles, que en vida havia aconseguit, per un dispositiu especial, que no es destaquessin, i ara, un cop difunt, i lliures de l'opressió mecànica que les retenia, s'han disparat i han adquirit un volum que fins i tot depassa del que és corrent en animals de la seva espècie.

El cas, però, no ha estat cap sorpresa per als que havien tingut la desgràcia de tractar de apropar l'analfabet tenor. Així com tothom sabia els motius pels quals, tot i essent Burro, es feia dir Fleta —com s'hauria pogut fer dir «Moro», «Nanu», «Xato», o qualsevol altre nom d'ase—, ningú no ignorava que sempre que el moment arribava les orelles tenien per costum trair-les. I és que l'únic que el diferenciava dels altres exemplars de la seva raça era que així com tots es mengen les garretes íntegres, ell en separava els pinyols i després els oferia al públic, cobrant-los a preus abusius.

Hi havia banaus que s'imaginaven que aquests pinyols eren alguna cosa, quan totes les persones de seny deien i repetien, amb tota la raó, que allò no era més que l'extracte de les garretes que menjava l'insigne Burro que acaba de morir.

Al canyet!!

...Suposant que al «Generalísimo» no se li hagi acudit de fer-ne fer botifarra.

Divorci sensacional

La senyora Ce Cedilla ens tramet una atenta lletra notificant-nos que amb data d'ahir ha presentat demanda de divorci del general Cedillo, que fins ara ha estat el seu espòs.

La senyora Ce Cedilla (Ç, com escriuen els familiars per abreviar) troba que l'aventura a què s'ha lliurat el general és completament grotesca i, després, sospita que a l'aviat exmarit li agraden els alemanys. I ella, la nostra comunicant, no pot resistir el tenir un marit en el qual es donin aquestes desviacions sexuals.

Per acabar, i de passada, la Ç trencada ens fa saber que usa braguers marca «Her-nius».

RECONeixEMENT

- Què feu?
—Mira, bel'ligeravem.

La letra... con sangre sale

Qui vulgui saber, que no vaigi a Salamanca

Salamanca, 8.—Els diaris comenten les notícies arribades del camp roig referents a una estranya i absurda diada que ha estat estatuida per al dia 15 d'aquest mes de juny.

Es tracta de la «Diada del Llibre», durant la qual hom pensa a fer una gran propaganda a favor del llibre, tot recomanant que la gent compri fòtils d'aquests.

Als ciutadans de l'Espanya regenerada els sobtarà, com quelcom retornat de les profunditats de la història, aquesta rara celebració que s'ha empescat el Govern republicà. El «generalísimo», amb l'ajuda decidida d'Itàlia i d'Alemanya, ha desterrat de la nostra pàtria tota mena de supersticions, entre les més nefastes de les quals cal incloure aquesta del llibre.

Cada dia, a l'Espanya «nacionalista», són més els que no saben llegir. No parlem d'escriure, car d'això no en sap ningú, ni els acadèmics de la Real Academia Española. El mite de la cultura ha estat substituït per la realitat de la força. El llibre, en les mans dels col·legials, ha estat substituït pel punyal romà. Les biblioteques han estat enderroca-des, i damunt les seves cendres s'han construït esglésies i casernes. El lloc que ocupa-

ven les bibliotecàries ha estat ocupat pels capellans, un simple canvi de faldilles. I en tot el territori reconquistat no es llegeix altre llibre que el «Mein Kampf», imitació de la Imitació de Jesucrist, i encara en la seva edició alemanya, perquè ningú no el pugui entendre.

La croada contra la letra impresa pren cada dia proporcions més grans. Un mot escrit, és l'esca del pecat. Per això, a les carreteres hom ha suprimit tota mena d'indicacions escrites, i al seu lloc hi ha col·locat uns rètols que diuen, simplement, «Tireu a l'esquerra», «Tombeu a la dreta», etc., destinats a les noves i sortoses generacions que ja no saben de llegir.

Un famós doctor alemany ha organitzat un gran Institut en es proposa ensenyar a desaprendre de llegir a les persones grans, criades en els dies aquells de trista recordança en què els governs es preocupaven de fer escoles. En el primer curs d'aquest ensenyament, o desensenyament, s'hi han inscrit notables personalitats del moviment salvador. Els ministres del govern de Burgos no hi assisteixen perquè, ells, ja no en saben, de letra. Però han tramès per signes

llur adhesió, confirmada amb un esplèndid autògraf de llurs empremtes digitals.

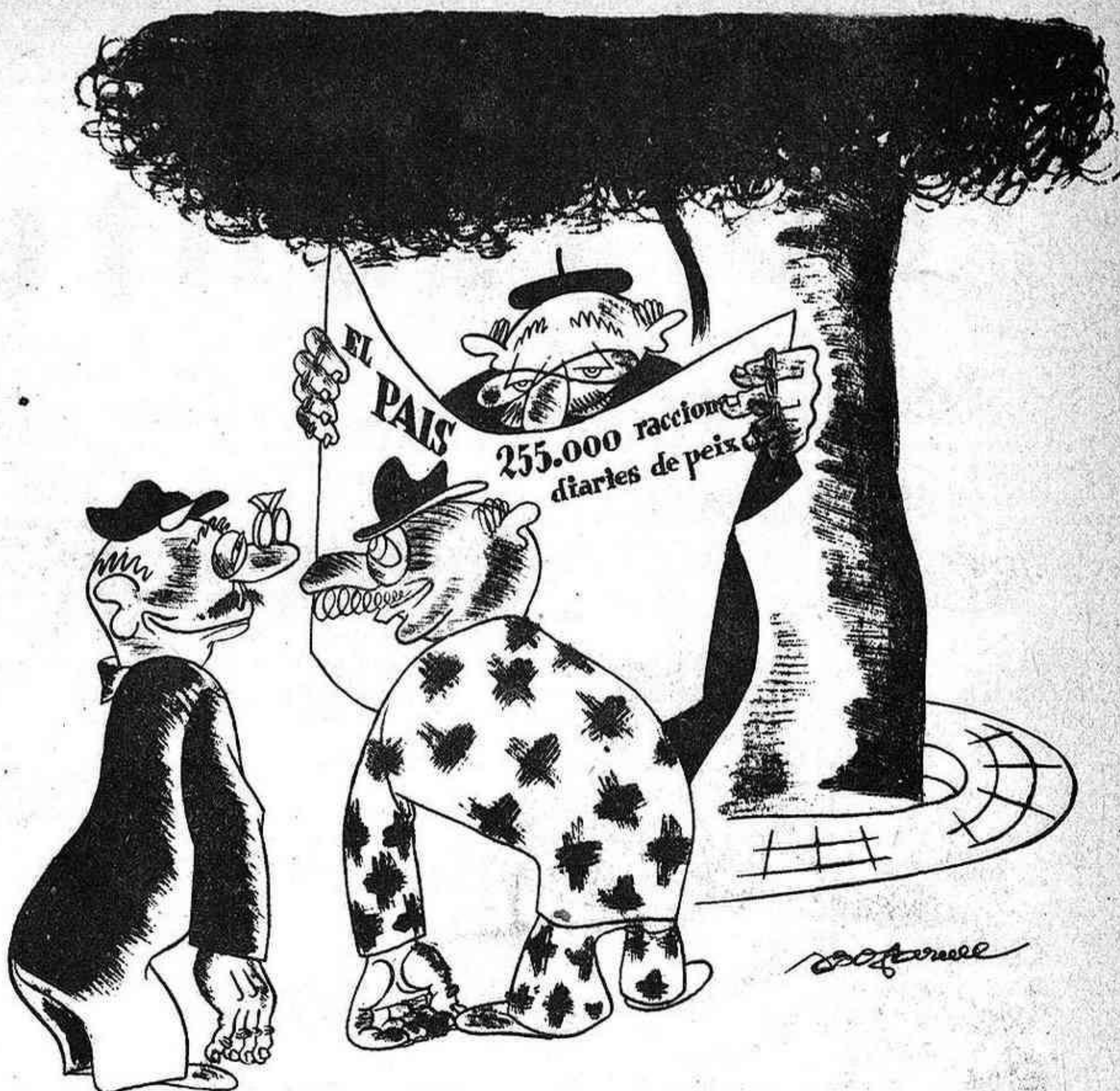
Cada dia, també, hi ha més persones que signen mitjançant aquest procediment moderníssim de l'empremta del dit polze. D'altres, més elegants, prefereixen fer una creu. Entre els literats, s'ha estès la moda, llençada pel senyor García Sánchez, de marcar l'empremta digital amb els dits dels peus, cosa que els és molt més fàcil, car sempre han escrit amb les extremitats inferiors.

Ara, les associacions de periodistes estan estudiant el sistema de fer diaris sense letra impresa. S'ha pensat amb el diari oral, a base d'altaveus de ràdio, per a desacostumar la gent de llegir. Potser es decidiran pel diari explicat, o sigui que cada subscriptor rebrà de bon matí la visita d'un periodista que, en quaranta segons, li cantarà les notes del Govern, els discursos de Mussolini i les gestes de Hitler.

El mot analfabet ha estat plenament reivindicat. Ha estat creada l'Ordre de l'Analfabetisme, que comporta la condecoració del Gran Collar. Als camps d'esbarjo infantil se celebren periòdicament concursos de no saber llegir. Els nous pedagogs s'han imposat

com a ideal suprem el de formar un infant que, en veure un llibre, cregui que es troba davant d'un animaló estrany, gairebé antediluvià.

Oh, germans —acaben dient els diaris nacionalistes—, compadim els pobres espanyols de la zona dominada pels rojos, esclaus, encara, de la lletra, de la ciència i de la cultura. Sortosament, els nostres gloriosos aviadors, de tant en tant, llencen damunt l'Espanya emboirada en les tenebres de la ignorància missatges tot assegurant-los que aviat els alliberarem. Ells creuen, pobrets!, que són bombes, i no saben que allò que llencem damunt d'ells és la flor de la nova civilització occidental... all, occidental i extremoriental, no fos cas que per l'oblit es disgustessin els nostres amics japonesos.

—Es veu que aquest govern sap el que es pesca.

Què, caram!

Bolívia i Paraguai també tenen dret a fer guerra

Buenos Aires, 7.—Bolívia i Paraguai acaben de concertar un acord amistós en el qual es comprometen a fer-se la guerra cada tres anys, per la qüestió del Chaco. En l'acte de signar el document, els representants dels dos països han pronunciat uns discursos enaltint la tradicional aliança existent entre les dues nacions sud-americanes i, sobretot, la identitat de criteri que demostren davant de tots els problemes, demostrada ara, una vegada més, amb la unanimitat amb què han decidit les dues fer-se una guerreta.

COMISSIONS I REPRESENTACIONS

Buenos Aires, 7.—La Comissió del Chaco, que quan Colom va descobrir l'Amèrica, ja es trobava deliberant a Buenos Aires, avui ha fet un moment de repòs en els seus treballs. Com tota comissió que s'estimi, ha acordat seguir deliberant i tornar-se a reunir. Ara bé, el President de la Comissió ha declarat que això no era obstacle perquè Bolívia i Paraguai, mentrestant, es fessin la guerra. Una guerreta ben administrada —ha dit— és una assegurança per a l'esdevenidor. Relacions internacionals sense guerra són relacions perdudes. Val més una guerra a la mà, que cinquante paus volant, etc.

Les coses en aquest estat, sembla que la pau és del tot evitable.

EXCLUSIVES DE GUERRA, NO!

Buenos Aires, 8.—En els centres diplomàtics no es parla de res més que de la germanor boliviano-paraguaià. Després de molts esforços, hom ha aconseguit que els dos països es fessin la guerra.

En unes declaracions a la Premsa internacional, el president de Bolívia ha justificat el que encara no s'hagi disparat cap tret en el fet de no trobar-se encara del tot armat l'exèrcit bolivià. Aquest retard en el començament de les operacions, intranquillitza una mica els observadors. El Paraguai ha tramès una nota enèrgica al govern bolivià, tot lamentant-se que, a quarts de vuit del vespre, encara no ha estat atacat, ni s'ha produït cap incident de frontera. Realment, és un escàndol.

El govern bolivià diu que farà la guerra, perquè Sud-Amèrica no pot consentir que els països europeus, asiàtics i africans li passin la mà per la cara. Guerra a Espanya, guerra a Abissínia, guerra a la Xina... Qual-sevol diria que els habitants de l'Amèrica llatina són gent de pau. No, i mil vegades no. Paraguai i Bolívia demostraran al món com es pot viure pacíficament en guerra, o, girant la fórmula com una mitja, demostraran que es pot guerrear en pau.

ELS ESGARRIACRIES

Buenos Aires, 8.—L'horitzó s'ennuola cada vegada més. Ara, resulta que són molts els qui propugnen per una resolució pacífica de les diferències paraguaiobolivianes. Aquests agents provocadors deuen treballar segurament per compte d'alguna potència estrangera. Les dues litigioses nacions sud-americanes hauran de dictar unes lleis especials contra aquests provocadors, que no s'amaguen públicament de dir que volen viure en i amb pau.

PERILL DE PAU

Buenos Aires, 8.—L'horitzó ja s'ha ennegrit del tot. El partit de la pau guanya cada dia adeptes, fins i tot en les altes esferes de Bolívia i Paraguai. Abocats ja pel pendent, tot és possible, àdhuc que els dos països resolguin els seus plets amb una solució pacífica.

L'única esperança és que fiin la resolució de les seves diferències al Comitè de No Intervenció per als assumptes espanyols, radicats a Londres. La guerra seria segura.

Però, el mal és que els provocadors pacifistes volen portar l'assumpte al Tribunal de La Haya, tan acreditat per les seves no intervencions.

Han sortit ja vers Europa els delegats del Paraguai i de Bolívia. A la maleta, ultra els documents, porten múltiples comandes de formatges de boles que els han fet els adroguers de llurs respectius països.

APA, SOM-HI!

La Haya, 9.—Hosanna! La guerra s'ha salvat definitivament. En arribar davant del Tribunal d'aquesta ciutat, els delegats de Bolívia i del Paraguai no han pogut recordar-se quin és l'origen de l'enverinada diferència existent entre els dos països. Han procurat fer memòria durant més de dues hores; però la memòria no els ha servit de res. Ells sabien que s'havien de fer la guerra, però no han sabut trobar el perquè.

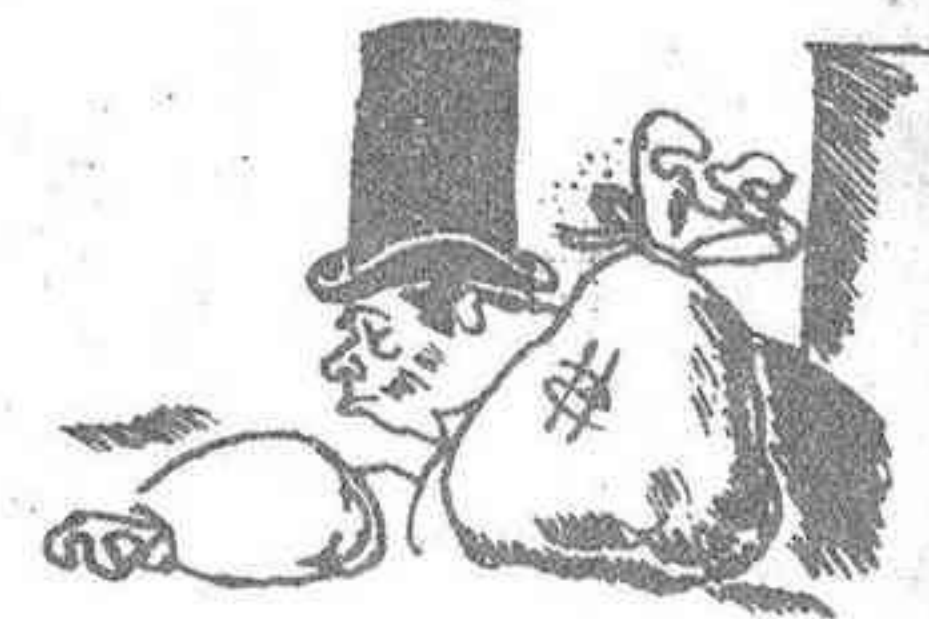
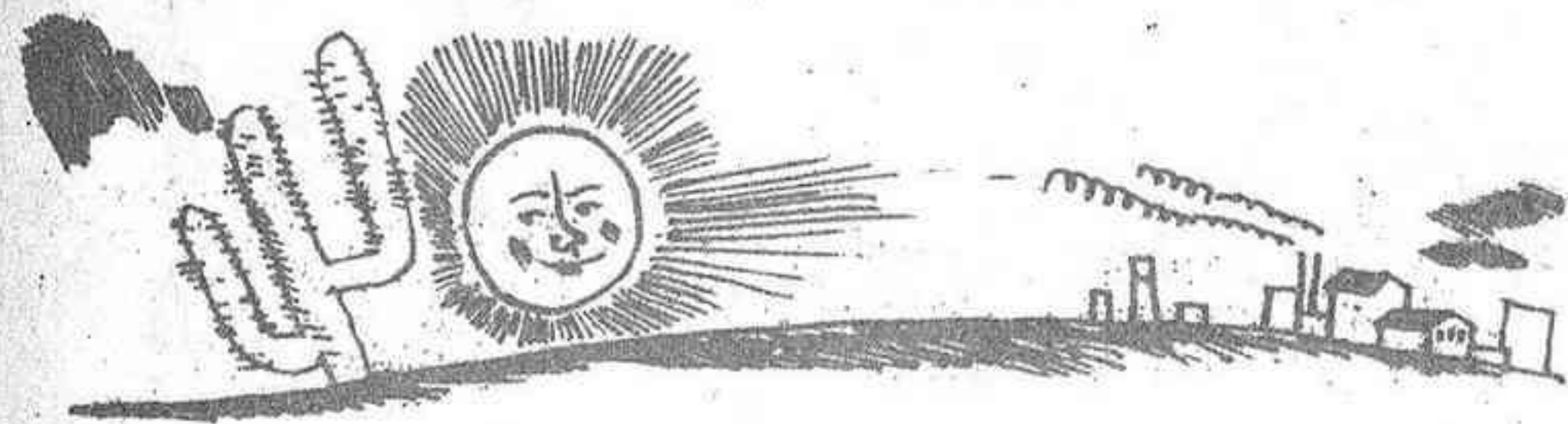
Tot Amèrica està endomassada i il·luminada. A Bolívia i al Paraguai no els queda, davant d'això, altre remei que fer-se la guerra. I han promès fer-se-la aviat. Tan bon punt hi hagi dues festes per tal que les famílies puguin traslladar-se còmodament al camp de batalla.

★

'La frontera és el millor trinxera'

El feixisme tret el cap a Mèxic

Declara el general Don Saturnino Cedillo ¡caramba! abans d'atrinxerar-s'hi

'¡Cómo tiran los federales! ¡No hay derechito!'

Quarter General Ambulant cedillista (del nostre enviat especial).—Després de molt cercar i d'anar de la Seca a la Meca i a la Vall d'Andorra, gràcies a la rebaixa que m'han fet a la Companyia Petrolífera de Turisme, anant de ranxo en ranxo i d'«hacienda» en «hacienda», fent sempre cinc minuts tard, ja que el general Cedillo i els seus exèrcits tenen una gran mobilitat, i tan aviat són ací com no hi són, he arribat, fent un «sprint», a les línies cedillistes, agafant-les per la rera-guarda.

Tot seguit que han vist que anava sol, els soldats m'han voltat amb grans crits de triomf i disposats a afusellar-me. Però he ensenyat el meu carnet de periodista facciós, i tot han estat alegries. Aleshores he sabut per què no els podia atrapar.

—¡Caraxo, amigo! ¿viene solo?; pues si creímos que eran dos federales!

—¡Y resulta uno solo, y entodavía doradol!

—I doncs, què es pensàveu?—preguntàrem.

—¡Que si eran dos y gobiernistas, nos iban a perjudicar!

Aleshores hem preguntat pel general.

—El general Señor Don Saturnino Cedillo estará per el chaparral acurrucadito. Es mucho hombre nuestro general pa dejarse enchique-rar. Si el Señor gusta, puede avanzar sin temor. No le ha de comer. Andese, empero, con precaución.

En efecte; vaig ajaure'm a terra i,

posant el carnet de periodista facciós a l'extrem d'una canya oberta, vaig recórrer el chaparral, precedit del carnet.

La recerca va durar dues hores; poca cosa, en comparació dels dies de viatge, i ja ens pensàvem que el general era lluny, altre cop, quan unes branques es moqueren violentament i sentírem una estrebada a l'extrem de la canya i una veu que deia:

—¡Vaya espantol! ¡Si se descuida, le dexo seco!

Era el general qui parlava.

—Ens aixecàrem, i anàrem per acostar-nos al general, quan sentírem un:

—¡No se mueva por su vida, que está cargada y le apunta!

En efecte, davant nostre hi havia una pistola, i darrera la pistola el general. El cabdill tornà a parlar:

—¡Infidente o gobiernista?

—Que no ho ha vist en el carnet, que sóc del més facciós que corre?

—Perdone el amigazo; es que los hay traidores, ¡caramba! Y con uno bastal!

Ens vàrem donar a conèixer, li explicàrem la nostra història, i finalment el general enfundà l'arma.

—El amigo dirá lo que se le ofrese.

Li vàrem exposar la nostra missió.

—¡Señor! Presisamente yo también he sido periodista, caramba con el colega! Y ahí me tiene usted a tiritos con el Gobierno Federal, que Dios y la Virgen de Guadalupe confundan.

—Bé; però com ha anat això? I com van les operacions?

—Pos mire usted, que a ese Cárdenas del diablo se le ocurre repartir tierras entre los obreros del campo, y después que México se quede con los posos de petróleo que hay en el país! ¡Con las tierras que tengo yo y los obreros del campo que tienen mis tierras! ¡Y con los posos de pe-

tróleo que tiene el Señor Don Enrique, pobresito, quitárselos ahora!

—Don Enrique? Qui és?

—¡Al Señor Don Enrique Deterding no conoce usted y es periodista? ¿Que no cobra la sopa?

—Ah, sí, el de la Royal Dutch!

—El mismito, señor; el mismito de la Royal Duche, caramba. Por esto somos los dorados fascistas: por el

Duchel! ¿Y ese Cárdenas es patriota? ¡pues duro con él!

—I què ha fet?

—De momento estar huido.

—Cárdenas?

—No, señor; nosotros los doraditos. Pura precaución.

—Astúcia, no?

—¡Es que tiran, los muy guarros! ¡Y cómo tiran!

—Però vostè, general, deu guanyar.

—¡Qué duda tiene! El Estado de San Luis de Potosí, donde estamos ubicados, era todo nuestro; con mis criados y mi secretario he formado un poderoso ejército, y cada cacto es una fortaleza. Las haciendas me sirven de dormitorio, y durante el día, en el chaparral, a vencer federales. Nuestra aviación...

—Ah, tenen aviació?

—¡Carambita, si la tenemos, no faltaba más! Hay que hacer la guerra al día. La aviación es la gran moda. ¿no sabía usted? Tenemos dos ejércitos del aire.

—Bufa!

—No sople demasiado fuerte, que los huracanes dificultan el vuelo!

—I de quantes esquadretes es componen aquests dos exèrcits.

—De dos.

—Ah? Con que quatre esquadretes!

—No, señor; digo de dos, una escuadrilla cada ejército, que ya es bastante.

—Naturalment, i les esquadrilles, de quantes aparells són?

—De uno cada una; pero cada

uno de ellos es un bello y numeroso avión. ¡digo yo! Pero Cárdenas y la aviación federal no lo saben, porque los tenemos escondidos. ¡Vaya sustito se van a llevar cuando se enteren! ¡Será un espantol!

—I per què els tenen amagats?

—Pos ¡toma! ¡pa evitar el bombeo aéreo!

—Quin humanitarisme!

—¡Cómo humanitarismo!; si es pa que no me los bombeen los federales!

—Quines impressions té?

—Exselentes, señor. Ganaremos.

El Señor Don Enrique se ha gastado la plata, y yo la he ahorrado, y cuando acabe eso me quedará un buen remanente. Lo esencial es estar al aguante y no perder de vista la frontera, que es la mejor trincherera. Con esa sí que los federales no se atreven.

—Així, la victòria serà nostra?

—¡Qué duda cabe, señor! Y entonces lo celebraremos en el extranjero con una copita de tequila de la patria. Vaya, si se retira, no haga cumplidos; yo también me retiro sin hacerlos. ¡Voluminoso placer y tan maña satisfacción he tenido en conocerle!

Corresponguérem a la satisfacció i ens retiràrem. El general, però, sempre atent, ens cridà de lluny:

—¡Vaya con tiento, amigo, y pa-sito, que por ahí anda la frontera! ¡No cayese en territorio estadounidense!

El Cardenal Gomà introduceix la llengua castellana al Congrés de Budapest

Discurs íntegre i autèntic del Prímat de l'Espanya germanoitaliana

Budapest.—La malvolença d'una certa mena de premsa ha fet que en les ressenyes del Congrés Eucarístic de Budapest fos silenciada la magnífica intervenció del Prímat de les Espanyes Monsenyor Gomà. L'enorme impressió que produí el parlament de l'Església franco-mussolo-hitleriana va deixar els reporters en un tal estat d'incertesa fins que vingués la confirmació de les seves paraules des de Roma, Berlín, Salamanca i la Ciutat del Vaticà, que els reporters preferiren abstenir-se. Nosaltres, però, no som pas d'una casta tan pacient, i és per això que en podem donar les primícies i els delmes.

La Plaça dels Hercis presentava un magnífic aspecte. La multitud l'emplenava de gom a gom, de manera que hom elogiava la disposició de Hitler prohibint l'assistència als catòlics alemanys, perquè no se sap pas on s'haurien ficat si haguessin vingut. Segurament haurien promogut un conflicte reclamant territoris, i tot això s'evità.

Quan el cardenal Gomà s'aixecà, es féu un silenci tan impressionant que se sentia el batre d'ales dels vols d'angelets espanyols pujant al cel. El cardenal parlà:

EL DISCURS

«Caríssim congressisti: Per omnia saecula saeculorum, amén. At traversum multipiae difficultatis, per mare, per terra, per coelum, urbi et orbi, Nos habemus venuti at iste Congressus Eucharisticus portandam vox et votus hispaniorum clericatum quae bellum faciat quam canonem et avionem, et quam bombae et sanguine ea focum versus tutta la treppa del vero populo ad majorem Duci gloriam, amen. (Aplaudiments.)

Nos venimus at iste Congressus at defendere magnum interressi Sanctae Mater Ecclesiae cum canonem et cum trabucus. Sed quod est Ecclesia? Ecclesia est institutionem creatam per Christus que faciebat in illo tempore Christianismus et per inde tutta res christiana (l'orador s'eixuga el clatell amb un gran mocador d'aquells de soldat amb la bandera roja i gualda). Uí. Y, señores congressistas. Si Cristo era cristiano, por qué demonios nosotros, ca somos los representantes y comisionistas de Cristo sobre la tierra, hemos de parlar en latín ca es una lengua muerta como todos los muertos? Hablemos en cristiano y nos entenderemos. Yo, ca soy de Montblanc, ca es an Cataluña, ca Dios confunda, ya ven como ma expreso con mayor facilidad y es ca el cristiano es una lengua armoniosa o armoniosa, ca ahora no me anrecuerdo si se escribe con hache o sin ache.

Volviendo a hablar de la Iglesia, hay ca vert primero ca es la Iglesia y lo ca no es, porque los hay ca se piensan ca es una cosa toda de camándulas de ser bueno y de seguir los mandamientos y no meterse con los otros, y nosotros en la España nacionalista dasimos ca es todo lo contrario y ca la Iglesia es una empresa exportadora de almas, unas al sielo y las otras a los infiernos, y es el Estado al ca se cuida de hasert las expediciones. Porque ¡ca van a sabert los fieles de las necesidades del mercado! Ahora, por ejemplo, faltan ángeles para los coros del sielo. Pues nuestros aviones van e inten-

sifican la producción sacándolos de las escuelas de los rocos antes que los rocos los hayan hecho rocos. Y los niños se suben al sielo tan contentos y los rocos rabia que te rabia.

Pero otras veces le que falta es combustible an el Infierno y entonses la Iglesia española manda allí una remesa de rocos fusilados. Por este nuestro clero lleva siempre la escopeta de casar almas, y quien dise escopeta dise fasil ametralladort, que es más moderno que el trabuco de nuestros padres los curas carlistas, y van por ahí tirando y ahora ven como sube un anqueleto al sielo y ahora ven como baca un roco pecador al Infierno a calentar las calderas de Pedro Betero. ¡Y qué hermosa espectáculo, señores congressistas, ver el sube y baca de las almas! Mientras en otros países los curas van hasiendo la viu viu, ca desimos an satan ca Dios confunda, nuestro clero va hasiendo la mort mort. Esto, esto es, señores congressistas, la Iglesia, y lo demás son cuentos.

Con este procedimiento la Iglesia ha conseguido en la España de Nuestro Señor el Generalísimo, que todo dios fuese católico, porque es la única manera de continuar viviendo en este valle de lágrimas, y nadie es tan loco que quiera haser el pato, porque el tiempo de los mártires ya ha pasado haser esto, porque no están los tiempos por idealismos y estamos seguros que si viniese el ex nuestro señor Jesucristo, dejaría sus ideas disolventes y avanzadas y se haría más católico ca Martínez Anido, ca ya ven ca es desirt. Y para acabar, voy a soltarles un latinaco como es costumbre: Panem et circenses per omnia saecula saeculorum. Amen.

I Monsenyor Gomà, sense esperar els aplaudiments, que no vingueren, s'assegué i, amb humilitat cristiana, es tragué la pistola, la desmuntà i es posà a engrassar-la. I, a manera d'excusa, dirigint-se a Monsenyor Paredi, que seia al seu costat, li digué:

—¡Labores del sexo! ¡qué se ha de hasert!

GOMA AL CONGRES EUCARISTIC

—Em participen d'Espanya una bona noticia: "acabem de fer pujar 600 nous angelets al cel" Stop.

Els macarrons, símbol de la unitat de l'imperi feixista

L'organització macarronera a la província franquista

CAP A MALAGA FALTA GENTI

Un telegrama, que han portat tots els diaris:

«Jibraltar, 1.—Vaixells italians arriben constantment a Màlaga, on desembarquen la seva càrrega, composta de material de guerra i de macarrons.»

Macarrons! Heus aquí el símbol evidentíssim de la dominació italiana a Espanya. Una informació sobre els macarrons italians agafaria tot seguit caràcters sensacionals...

Tot ha estat pensar en això, com agafar l'avió i sortir vers l'Espanya franquista, disfressats d'enviats especials de qualsevol diari parisenc de gran circulació.

ELS VAIXELLS-CASSOLES

Hem assistit, a Màlaga, al desembarcament dels macarrons. Els vaixells porten la pasta enrotllada en una mena de rodets de gran diàmetre, els mateixos rodets que la casa Pirelli fa servir per a enrotllar el seu acreditat cable. Cada rodet representa vint quilòmetres de macarró-Pirelli. Els calculadors calculen que amb dos-cents mil rodets d'aquests un sol macarró podria donar la volta al món per l'Equador. No cal dir quin bell efecte no faria l'esfera terrestre guarnida amb aquesta mena de collar de posta d'ou.

Però, no hem vingut pas a Màlaga per a perdre el temps amb la filosofia matemàtica. Som reporters, i anem a reportar (del llatí «res», que vol dir res, i del català «portar», que vol dir portar, o sigui no portar res) tot el que hem vist.

De la mateixa manera que Anglaterra té una flota de vaixells-cisternes per a transportar petroli, Itàlia disposa d'una gran flota de vaixells-cassoles per a transportar arreu del món els macarrons fets ja a la italiana.

Aquests vaixells tenen la particularitat que així com els altres vaixells porten les calderes a baix, aquests les porten a dalt, car és on els macarrons vénen en bany maria. A la part inferior, els vaixells porten el foc, un foc lent amb el qual són cuits els macarrons.

Vistos de fora, els vaixells aquests semblen una cassola. Vistos de dins, semblen una olla, car segons confidències d'un mariner, no hi regna bona harmonia. La tripulació està dividida en dos bàndols que s'odiïen ferotgement: els partidaris de deixar els macarrons una mica crus i els partidaris de servir-los ben gratinats. De vegades, la polèmica deriva en una batalla autèntica, i àdhuc els contraoponents arriben a amar a bufetades. Quan això passa, de les calderes en ve un sospir, i hom sent com els macarrons diuen: «Sí que estem cuits!» I no tan sols s'agafen els mariners, sinó que també s'agafen els macarrons. És clar que aleshores es produeix la unanimitat, car els macarrons agafats no agraden a ningú, i cal llençar-los a l'aigua.

LA DESCARREGA

Hi ha diverses maneres de desembarcar els macarrons. No les explicarem totes, per a no cansar excessivament el lector. Unicament descriurem la forma com hem vist descarregar-los a Màlaga.

El «Franca Chela» estava al port. Convo-

cada per les autoritats, havia acudit una gran gentada a rebre'l. Però, en canvi, no s'havien trobat gaires voluntaris disposats a descarregar-lo. Hom hagué de reclutar-los a la força entre les forces vives. La culla descarregadora estava composta per set canonges de la Catedral, tres magistrats, el Delegat d'Hisenda, nou generals i altres classes passives que sentim no recordar.

Els descarregadors es situaren, en fila índia i amb les cames obertes, al llarg del camí que menava del vaixell-cassola al dipòsit comercial. El cap de colla, a cada dos segons, donava un cop de trompeta, i els treballadors feien lliscar dos pams el macarró que reposava a terra, entre cama i cama.

El sistema és molt semblant a l'emprat en altres països per les brigades instal·ladores de cables a la via pública. L'originalitat, però, consisteix en haver-lo aplicat als macarrons.

ELS ALTS CARRÈCS DEL MACARRÓ

Immediatament el macarró passa als magatzems de l'«Amministrazione de gli Macarroni par l'Isipania». L'Administrador Principal del Macarró és un dels grans càrrecs de l'Espanya franquista, que, com tots els altres grans càrrecs, és exercit per un italià.

La missió d'aquest «signor» és la de dictar les normes oportunes per al racionament dels macarrons. Cada cap de casa és proveït d'una tarja, mitjançant la presentació de la qual cada dia té dret a dotze centímetres de macarrons per cap.

El Gran Mesurador, del Macarró és un dels altres prohoms del règim. És l'home que amb el metre a la mà pren les mesures més serioses de l'Espanya «nacionalista». I, encara, hi ha el Gran Tallador, que, amb les tisores a la mà, talla el Macarró allà on indica el Gran Mesurador.

Els macarrons, que ja arriben degudament preparats, només poden ésser menjats a la italiana, segons Decret del 17 de gener del 1937, festa de Sant Antoni dels Ases, particularment celebrada a l'Espanya franquista. Hi ha hagut algunes espurnes d'heretgia, que han estat severament reprimides. Per exemple, un dia uns quants andalusos llençaren un manifest propugnant pel macarró nacional, guisat segons una fórmula molt semblant a la del «gazpacho». El ministre de Governació, senyor Serrano Sunyer, féu detenir els agosarats innovadors, i amenaçà de punir severament tot aquell espanyol que pretengués cuinar els macarrons d'altra manera que a la italiana. El ministre trameté un telegrama de desgreu al Duce, redactat, tal com imposaven les circumstàncies, en un italià macarrònic. Deia: «Duce amatto: espanyols malperittos intentatto profanari gloriosis macarronis, orgoglio de la Italia del Rinascimento mussolitanian. Perdonatellis, signor, la que no sabin que es capisquen.»

I, tota l'Espanya «nacionalista» s'imposà la penitència de menjar macarrons, exclusivament macarrons, durant set setmanes. Foren afusellats tres veïns de la província de Càceres que, pretextant que els feien mal d'estómac, tallaven els macarrons a trossos, els enfilaven amb un cordill, i en feien cortines per a les portes.

ALTO ELS MACARRONS!

Pels carrers de les ciutats de la zona fascista circulen molts carretons dedicats a la venda de macarrons sistema napolità. Potser el lector coneixerà ja el procediment, per haver estat a Nàpols o, simplement, per haver vist al teatre el famós soldat de Nàpols.

Els referits carretons porten un d'aquells rodets dels quals parlàvem al principi. Vós voleu menjar macarrons. Sortiu al carrer i crideu: Ep! L'home del carretó para el vehicle, i us pregunta quant en voleu. «Metre cinquanta», responeu vós. I, apa: ell anar medint i vós anant-vos empassant el macarró.

Passa, però, que de vegades el macarrinaire es distreu «piropejant» alguna noia (aquests italians són tan fogosos!). Aleshores, el client, o sigueu vós, us heu empassat uns quants centímetres més de macarró que els que us pertocaven. El venedor se n'adona i, cuita-corrents, estira el macarró i el torna a la cassola, mentre diu: «Par la madonna! Aquí no ha passatto niente.»

SI M'EMBRUTES, T'EMMASCARO

Ara bé: els macarrons han portat ja moltes discussions al si del Comitè de No Intervenció, car hi ha algun delegat que creu que cal procedir també a l'evacuació dels macarrons. Els italians s'hi oposen, car ells estan per l'evacuació individual, tal com fins ara es practica. Però sembla que els anglesos voldrien que els observadors comptessin també els macarrons i els reintegressin a llur pàtria.

Però aquí es presenta a la consideració dels honorables membres del Comitè un punt molt delicat. A l'Espanya franquista, qui són els macarrons? Els espanyols o bé els italians? Els espanyols opinen que són els italians, car s'emporten el carbó, la pirita, la carn, el blat i l'oli. En canvi, els italians al·leguen que Franco viu gràcies a ells, car de no ésser la col·laboració italiana, ja faria temps que no se'n cantaria ni gall ni gallina, del govern de Burgos.

Aquest és el problema. Els juristes de cinquanta potències hi estan treballant. De moment, fa ja un any que treballen i cobren en aquest afer. A la llarga, potser que els macarrons resultin ells...

A la cua! Peix del Volga

(Avui som a una peixateria de qualsevol mercat barceloní, davant uns magnífics coves curulls de peix, a preus de persona enracada.)

- 1.—Re Cristina, senyora Dos! Vostè sí que es pot ben riure de les restriccions i del mort i de qui el vetlla! Cada dia la trobo més revinguda!
- 2.—No convé perdre la línia.
- 3.—Sobretot quan té aquest gruix.
- 2.—No intenti pessigar, que no hi ha res a fer.
- 3.—Ja pot ben dir-ho! Toqui, senyora Una, toqui! ¡Es de ferro!
- 4.—A l'altra banda ja n'haurien fet canons.
- 2.—Potser que no grapegin més.
- 4.—En canvi, pel que fa a mi, només que em desmuntessin, tindrien escuradents per a l'Estat Major, fins que la guerra s'acabi. El meu germà diu que m'he ossificat.
- 5.—Què vol dir?
- 4.—Ell s'ho sap. Suposo que no és cap galanteria.
- 6.—I jo? Què en diria de mi? Sap quant he perdut?
- 5.—En l'intercanvi?
- 6.—En el pes... Setze quilos!
- 7.—L'han estafada. Jo ho denunciaria!
- 6.—No bromeji, vostè, no bromeji; que també rumbeja cada pernill!
- 7.—Procuro peixar-me, filla. Al de casa no li agraden els pesos ploma.
- 8.—Mentre pugui complaure'l...
- 7.—Per mi, no queda.
- 9.—Jo que li ho aprovo, si pot fer-ho.
- 7.—Vostè dirà! En aquest ram, sóc partidària de la no-intervenció.
- 5.—I tornant a allò que deïem: ¿com li ha anat l'intercanvi?
- 6.—Bé. He donat dos pots de llet per un quilo de cigrons.
- 8.—Encara en té, de llet?
- 6.—No; si ja fa dos mesos que vaig desmamar el menut.
- 8.—Volia dir condensada...

(Ara ens adonem que la 9 i la 10 parlen a mitja veu. Deixem les altres en la seva conversa banal i posem l'atenció en aquestes.)

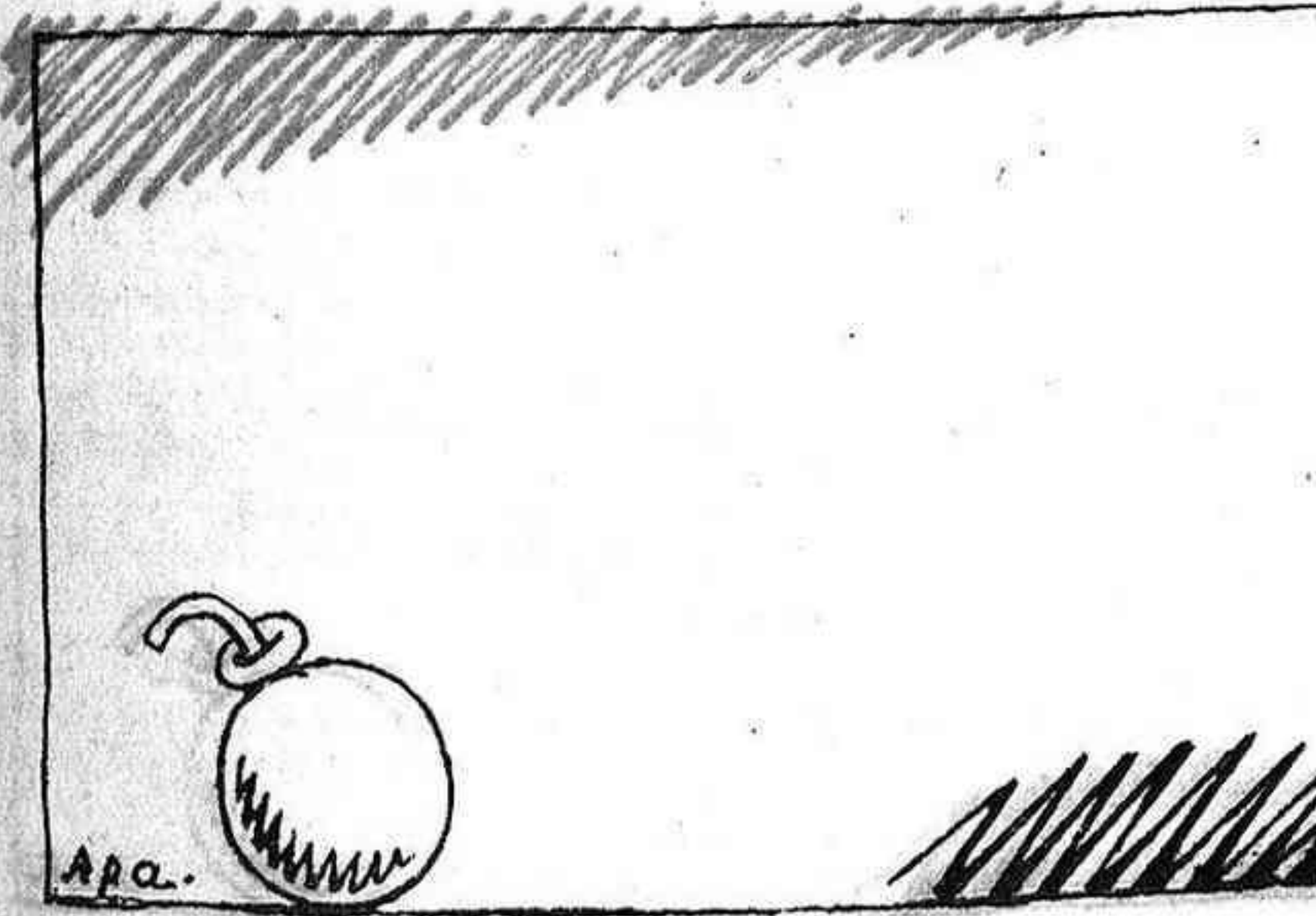
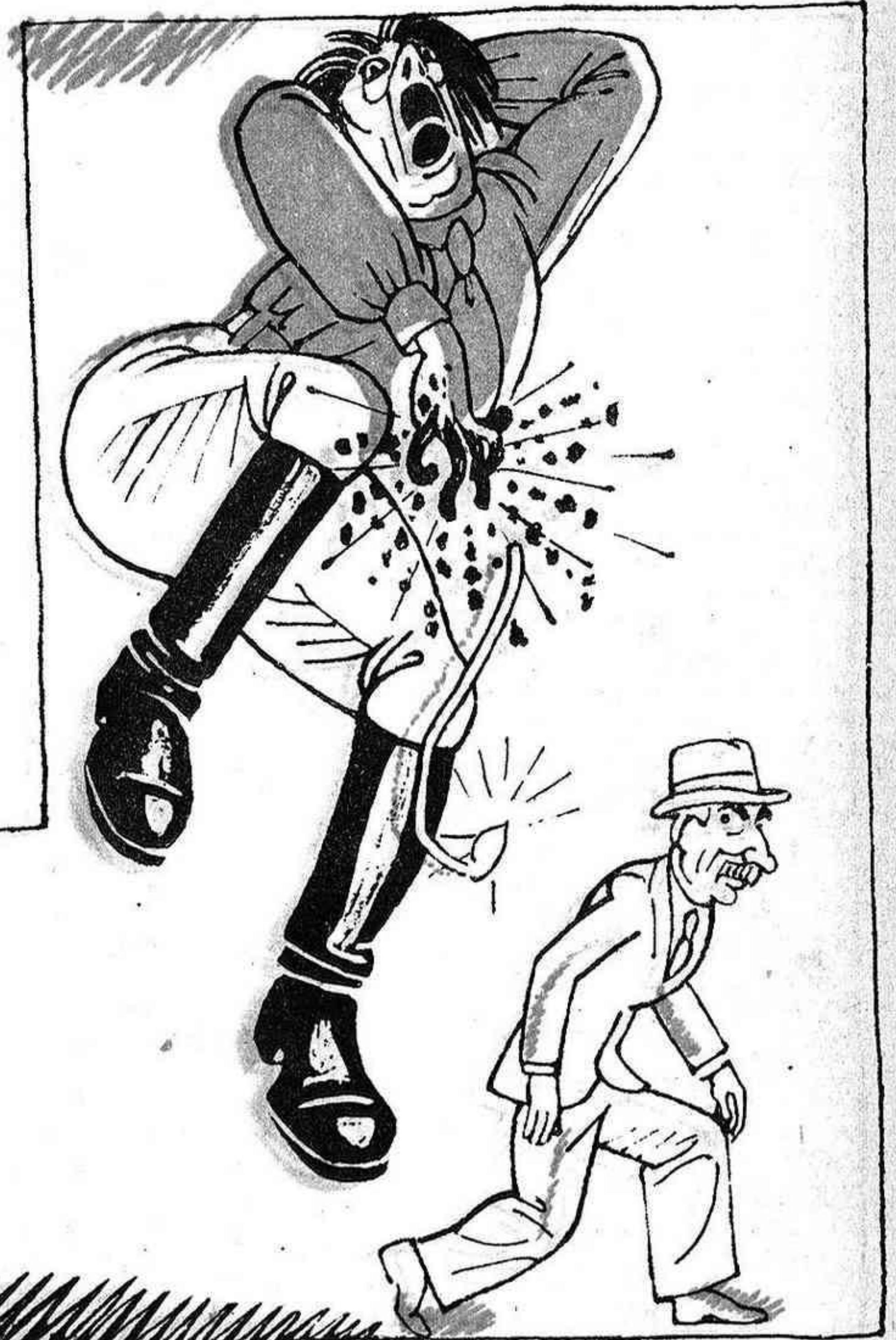
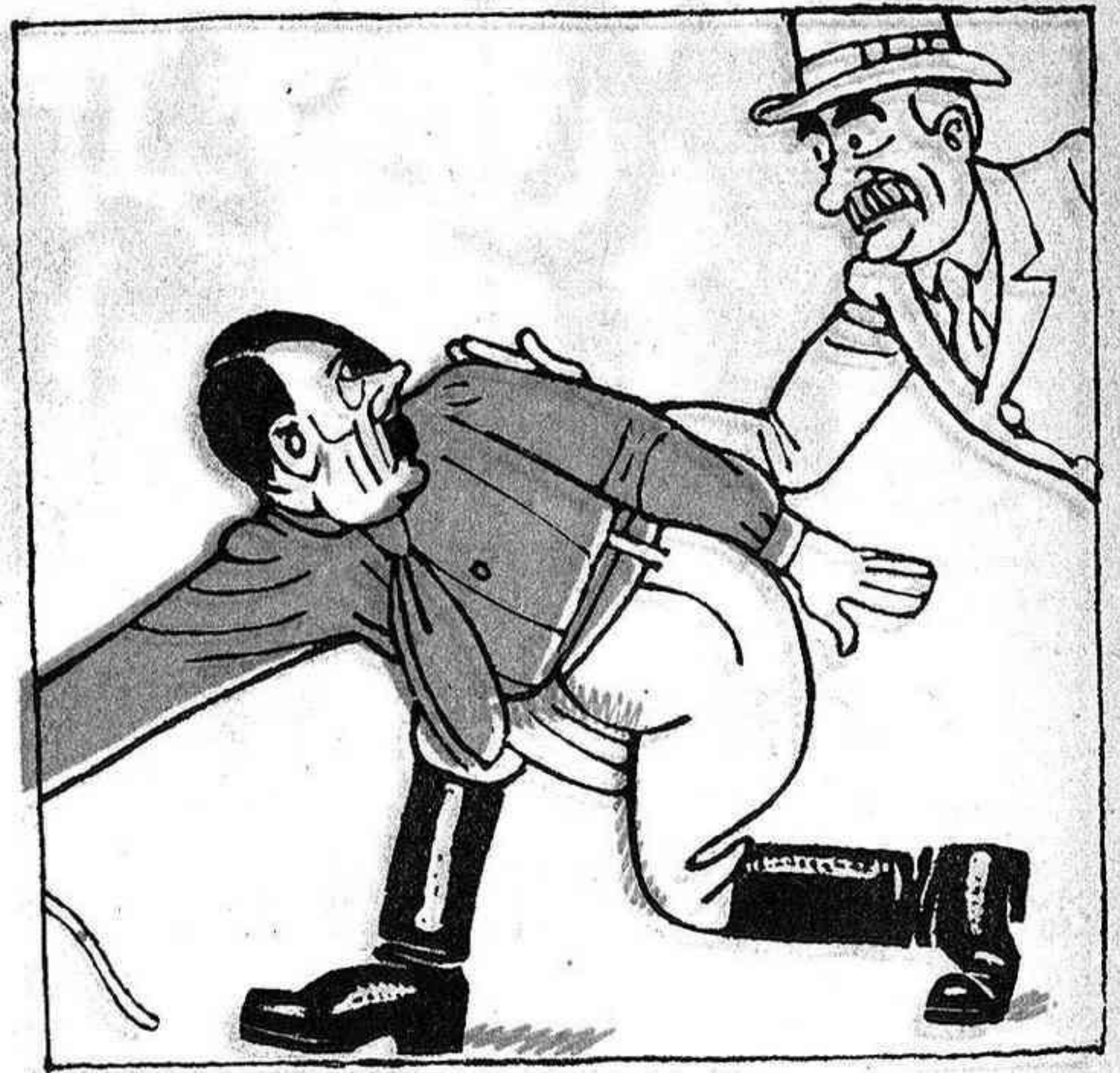
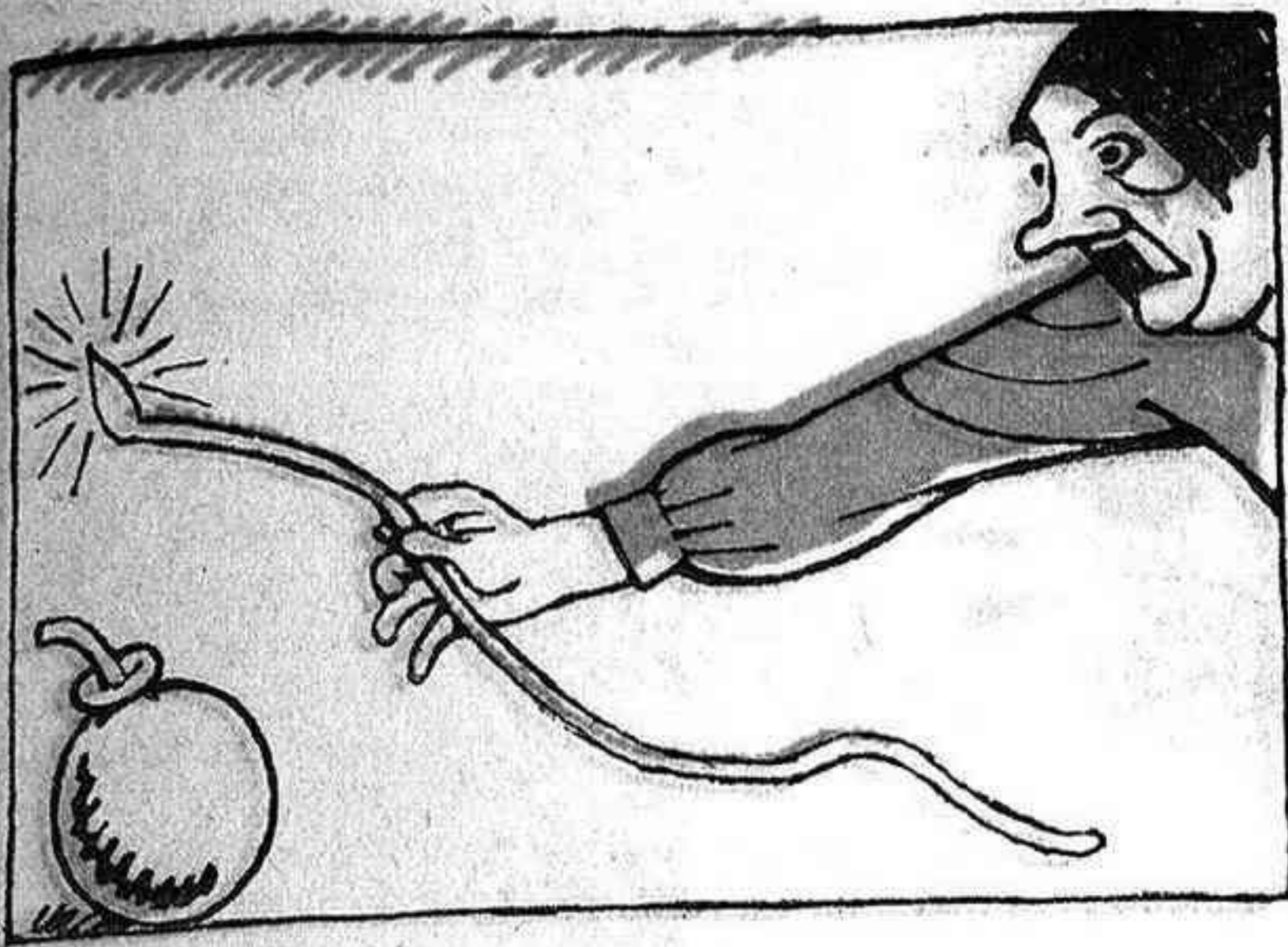
- 9.—Ja ho ha vist?
- 10.—El què?
- 9.—Això.
- 10.—Això?

- 9.—Sí, dona; això!
- 10.—No caic en el què.
- 9.—El peix!
- 10.—Ah, sí; el peix. No me'n parlil!
- 9.—Ara resulta que hi ha peix!
- 10.—I sense remullar-nos res!
- 9.—I n'hi ha per a tothom, i a preus de taxa.
- 10.—Al cap de dos anys de guerra!
- 9.—Però per què el deuen deixar arribar?
- 10.—Vol callar!

(Han mirat si podia haver-les sentides alguna de les altres dones, i en adonar-se que no, es miren amb ulls més tranquils. I, intencionadament, la 9 reprèn la conversa, però en veu alta.)

- 9.—M'han dit que és rus.
- 10.—Sí, ja ho deia la ràdio.
- (La 11 pica l'ham.)
- 11.—Què deia, la ràdio?, si no és indiscreció.
- 10.—Que aquest peix és rus.
- 12.—Vol dir? Jo no ho he sentit pas, i la tinc oberta tot el dia.
- 13.—Què diuen?
- 14.—Que és rus.
- 15.—El què?
- 14.—El peix.
- 16.—No ho crec.
- 14.—Ho ha dit la ràdio.
- 17.—Què ha dit la ràdio?
- 15.—Que el peix és rus.
- 18.—Qui, és rus?
- 17.—El peix.
- 19.—Quin?
- 18.—El que venen.
- 20.—Ara vegil!
- 21.—Què passa?
- 22.—Que és rus.
- 23.—Quina casualitat! El meu home l'estudia.
- 22.—La piscicultura?
- 23.—Sí; el rus, vaja. Quan li ho digui, treurà el ventre de pena.
- 24.—Qui és que passa penes?
- 25.—Hi ha algú que no en passi?
- 23.—No, no... Deia a la companya que el meu marit aprèn el rus. I com que el peix que venen també n'és, de rus, deia que se'l menjarà amb més satisfacció.
- 26.—Jo també vaig començar a estudiar-lo, però no vaig tenir paciència.
- 23.—Diuen que és molt enrevessat.
- 26.—No ho cregui; jo vaig aprendre de seguida una pila de mots «katiuska», «nataixa», «vodka»...

- 25.—Ja veul!
- 27.—Què diu, aqueia noia?
- 28.—Que sap dir «katiuska»...
- 27.—Ara vegil! Jo sé dir «plou, però plou poc», i no em dono pas importància... Parlava del peix, jo; perquè m'ha semblat sentir-ne dir alguna cosa.
- 28.—Que és rus.
- 27.—Vol dir?
- 29.—Què té de particular? Que es creu que no n'hi ha, de peix, a Rússia?
- 27.—Es clar que deu haver-n'hi. Però és tan lluny!
- 30.—Total, pot arribar passat.
- 31.—Si ve nedant, donat!
- 30.—Doncs, cansat; li està bé?
- 32.—Ja no em farà goig. A mi que em donin el Mediterrani.
- 31.—Caratsus! Ni Hitler!
- 33.—Què vol que li digui? Prefereixo el de Mataró o el de Vilanova.
- 34.—Això, totes: no hi ha res com el de casa.
- 35.—Ja ho diu la dita: «roda el món i torna al Born».
- 36.—Què diu, del Born? Que donen alguna cosa?
- 37.—No; parlen del peix.
- 36.—Ah!
- 37.—Diuen que és rus.
- 36.—I ara! No ho crec!
- 38.—De què es sorprèn, vostè? Per què va anar-hi en Comorera, a Rússia?
- 36.—Dispensi... però mai no hauria atinat que hi hagués anat a pescar.
- 38.—Doncs cal tenir una mica de pupilla i una mica de nas. I veure venir les coses!
- 36.—Què em diu? I vostè l'ha vist venir, el peix? Que anava d'agent de control en el «barco»?
- 38.—No; però ja era aquí quan han arribat els coves.
- 36.—Verge! Sí que matineja!
- 38.—Que es creu que se m'ha de passejar, mestressa?
- 36.—Jo? Pobra de mi! Per ventura no pot anar sola, amb la seva pupilla i el seu nas?
- 38.—Què n'ha de dir, del meu nas?
- 36.—Jo, res. Es vostè que l'ha presumit.
- 38.—Jo?
- 36.—Vostè, sí; no faci el mugic.
- 39.—Però què els passa? Quines ganes de discutir!
- 40.—De què ha vingut?
- 41.—El de sempre: La política! La una que si en Comorera això, l'altra que si allò...
- 42.—No, no era de política que parlaven. Deien que en Comorera havia anat a Rússia a comptar el peix.
- 42.—D'on ve, doncs, aquest peix?
- 43.—Del Volga, pel que sembla.
- 44.—I ara! Del Volga?
- 43.—Sí, dona; no li ho dic?
- 44.—Però si nosaltres hi anem cada diumenge, i coneixem els porters i els acomodadors i la noia del bar, i no ens n'han dit una paraula...
- 43.—Quina desconsideració!
- 44.—No sé si se'n riu o se'n burla.
- 45.—De què se les heuen?
- 46.—Del Volga.
- 45.—El dels remers?
- 46.—No: el cinema de la Granvia.
- 47.—I això què té a venure amb què el peix sigui o no sigui rus?
- 48.—No es deuen entendre.
- 49.—Es que la del suèter blau sosté que el peix és pescat al Volga.
- 50.—Deu confondre el Volga amb l'Olimpia. Perquè, que jo ho sàpiga, és l'únic teatre de Barcelona que té piscina...

ESQUELLOTS

LA VERITAT A PREU DE TAXA

Dèiem la setmana passada, en aquestes mateixes pàgines pecadores de L'ESQUELLA, que el nostre benivolgut amic i admirat actor Enric Guitart s'havia emboscat.

Immediatament, Enric Guitart ens ha visitat i ens ha demostrat amb documents que ens varen semblar autèntics que havíem ficat els peus a la galleda, cosa que, per altra banda, no és la primera vegada ni la segona que ens succeeix.

Ell diu que és de serveis auxiliars i que

pertany al batalló d'infanteria del Ministeri de Defensa Nacional, i encara va afegir que li hauria plagut més que li diguessin mal actor que no pas emboscat.

Nosaltres, però, sense que es pugui negar que sempre que ens equivoquem ho fem amb la millor bona fe, volem ara contrariar, un cop més, els sentiments del nostre amic i, a instàncies seves, direm que no és emboscat; però no direm que sigui un mal actor.

Suposem que ell i les seves innombrables admiradores en tindran ben bé prou, amb això.

—Veu? Aquells són els únics espanyols lleials que li queden.

EL SUMMUM!

Però encara hi ha quelcom que el nostre visitant ens va remarcar.

Els centenars d'espies sabotejadors, especuladors i traïdors que posen a la presó, condemnats pels tribunals, segueixen figurant al racionament de llurs poc escrupoloses i gens recomanables famílies, que en la majoria dels casos no es prenen la molèstia de donar-los de baixa.

Això sí que és urgent que no passi més. Oi que sí?

COMPTES QUE NO FALLEN

L'administrador d'una institució de caràcter públic, obligat per unes circumstàncies una mica empedoras per a ell, rendia comptes.

—...Tant d'això, tant... tant d'allò, quant... Vuitanta pans la setmana...

—Com, vuitanta? —li preguntà, tot sorprès, el que anava omplint de xifres un full de paper.— Ací no arriben més que a cinquanta!

—Vuitanta, torno a dir!

—Perdoneu... El camió en duu trenta el dissabte...

—Ni més ni menys! Trenta el dissabte, vint el dimarts i trenta el dissabte: vuitanta!

Proveïdor de la cort celestial

El Cardenal Gomà ha fet unes declaracions a un diari catòlic albanès, tot rebutant els clams d'indignació que certs altres catòlics han proferit a propòsit del bombardeig de ciutats obertes.

«Ens sorprèn —ha dit aquest jerarca— que gent que coneixen o bé haurien de conèixer els principis cristians recriminin als aviadors italoalemanys que bombardegin les ciutats i els pobles de la reraguarda republicana precisament el dia de l'Ascensió. Es necessita badar, i passeu per alt el mot, si no el trobeu digne de la meua jerarquia. ¿Que no saben aquests incontrolats de la religió que bombardejant les ciutats en dies d'assenyalada festa religiosa, no fem sinó homenatjar Déu? No diuen els republicans que són innocents? Aleshores, quan moren, van de dret al cel. I nosaltres, cada festa, servim a Déu una ració ben nodrida de possibles habitants de la cort celestial. Amén.»

BATALLA DE REINES?

Al Teatre Català de la Comelles han reposat «La senyora Marieta», per a lluiment de la senyora Marieta Morera. Ara esperem que posaran «El pobre Enric», per a lluiment del senyor Enric Borràs. Si no, hi haurà disgustos, malestars, raons... i «Batalla de Reines», si us plau per força.

Ara, que no hi cregueu massa en aquest títol. N'amaga un altre que, més o menys, diu «Batalla de vanitats».

QUADRO D'HONOR

Llegim:

El baríton d'Olesa Josep Petchamé, que tants d'èxits havia aconseguit al teatre Nou i que ara, inexplicablement, romanca allunyat de l'escena, es troba servint la Pàtria a la línia de foc.

Tenim la llista dels que no fan com Petchamé i, per tant, no poden comparar-s'hi ni com a cantants, ni com a patriotes, ni com a homes.

Ahí però no els diguéssiu pas emboscats! Es creuen, els infeliços, que el públic no ho sap!

«CUENTOS» A AQUESTA HORA?

Llegim i enganxem:

«Es fan gestions per tal que una companyia de líric català faci una «tournee» per terres de França, a base de les obres «Cançó d'amor i de guerra», «La legió d'honor» i «L'àguila roja»».

Alerta! Si hi ha algú que cerca la manera de passar la frontera, que ho digui francament i no carregui el mort al líric català, que ja la passa prou negra!

ORIGINALITAT

Quan fa cinc o sis anys René Benjamin estrenà al Variétés, de París, sense sorra, l'obra «Girouette», alguns dels seus incondicionals felen grans bocades d'una pensada formidable de l'autor: anomenava «Déu», un dels personatges de la comèdia, que era agent electoral.

Però no faltà qui retregué que en el «Diari» de Jules Renard hi ha aquesta frase: «...Els anomenaren Déu un agent electoral!»

PATRIOTISME DE «GÉNERO CHICO»

Una entitat de Sants, adherida a un partit catalanista, celebrà, diumenge passat, en el seu teatre —el més espaiós de la barriada—, una funció de caràcter benèfic, en el programa de la qual figuraven dues obres de les més típiques del «gènero chico». I per si algú opinés que aquest programa pugnava amb les essències més pures del catalanisme, la carta del president de l'entitat que acompanyava les gasetilles suplicades als diaris, demanava la difusió de la notícia «per tractar-se d'un acte altament patriòtic»...

PEUETS EN REMULL

Un comediògraf el nom del qual ens reservem, anà a llegir una comèdia a una primera actriu que no volem dir com s'anomena.

L'actriu el féu passar a un salonet i advertí a la minyona:

—No hi sóc per a ningú, mentre el senyor llegeixi. Estigui's, per tant, de despertar-me fins que jo l'avisi.

poti-poti teatral**EL LLEÓ PETENER**

Es sabut que Sara Bernhardt tenia un lleó per al seu ús particular. L'havia educat ella mateixa i no l'abandonava mai.

Un dia un autor volia llegir-li una comèdia, i la gran tràgica hagué d'accedir, pressionada per alguna influència que no hi havia més remei que atendre-la. Resignada, es proposà escoltar-la fins i tant que els nervis li ho permetessin. Tot just havia començat

la lectura, i Sara sentí el soroll de la lluna. Féu una senya a una serventa, i en el moment que l'autor, amb veu vellutada, llegia: «...I el ros infant treia el cap pel marc de la finestra...», alçà els ulls i veié aparèixer la testa blonda del lleó de Sara.

...Amb prou feines si tingué temps per arregar les quartilles i fugir, perseguit pel doble somriure burleta de la bèstia i de l'actriu.

MORAL CRISTIANO-FEIXISTA

—Quin sacrilegi atrevir-se a resar en basc, dins mateix de l'església.

Apa

☆☆☆☆

CINQUANTA CENTIMS